

TIIVISTELMÄ PALKON SUOSITUKSESTA ”Transkraniaalinen sarjamagneettistimulaatio (rTMS) ja aivojen tasavirtastimulaatio (tDCS) lääkeresistentin masennuksen hoidossa”

Suositus on hyväksytty Palkon kokouksessa 12.6.2024.

Suositus koskee aikuisia lääkeresistenttiä masennusta sairastavia potilaita. Sen mukaan

- a) Transkraniaalinen sarjamagneettistimulaatio (rTMS) kuuluu terveydenhuollon palveluvalikoimaan lääkeresistentin masennuksen hoidossa aikuisilla sen jälkeen, kun potilasta on ensin hoidettu vähintään kahdella asianmukaisesti toteutetulla lääkehoidolla, mutta ne eivät ole potilasta auttaneet, tai niitä ei ole perustellusti voitu potilaan hoidossa käyttää.
- b) Aivojen tasavirtastimulaatio (tDCS) ei kuulu terveydenhuollon palveluvalikoimaan lääkeresistentin masennuksen hoidossa aikuisilla.

rTMS:n ja tDCS:n vaikuttavuudesta nuorten tai ikääntyneiden henkilöiden lääkeresistentin masennuksen hoidossa ei ole vielä riittävästi tutkimustietoa.

Läakeresistentillä masennuksella tarkoitetaan tilannetta, jossa kahdesta perättäisestä asianmukaisesti toteutetusta lääkehoitokokeilusta ei ole saatu kliinisen arvion perusteella selkeää hoitovastetta ja masennus on luonteeltaan keskivaikeaa tai vaikeaa.

Suositus on kohdennettu niille julkisen terveydenhuollon palvelunjärjestäjille, jotka järjestävät lääkeresistenttiä masennusta sairastavien potilaiden hoitoa.

Läakeresistentti masennus on vakava sairaus, joka vaikuttaa monella tavoin potilaan elämänlaatuun ja heikentää merkittävästi toimintakykyä. Siihen liittyy vakavia oireita, joista keskeisimpiä ovat masentunut mieliala, kiinnostuksen tai mielihyvän kokemuksen heikkeneminen sekä voimavarojen väheneminen, josta seuraa työ- ja toimintakyvyn

heikentymistä. Lääkeresistentin masennuksen esiintyvyydeksi on arvioitu 11% - 30% kaikista masennuspotilaista. Vuosittain erikoissairaanhoidossa hoidetaan varovasti arvioiden noin 6 000-20 000 lääkeresistenttiä masennusta sairastavaa potilasta.

Transkraniaalisen sarjamagneettistimulaation (rTMS) vaikuttavuudesta on kohtalaista tutkimusnäyttöä aikuisten lääkeresistentin masennuksen hoidossa. rTMS:n vaikuttavuus vaihtelee antotavan mukaan.

Aivojen tasavirtastimulaatio (tDCS) aikuisten lääkeresistentin masennuksen hoidossa ei ole kliinisesti merkittävästi lumehoitoa vaikuttavampaa. Tutkimuksissa ei ole pystytty osoittamaan menetelmällä saavutettavia pitkäaikaisvaikutuksia.

Lääkeresistenttiä masennusta sairastavat ovat potilasryhmä, joka ei välttämättä pysty itse ajamaan omaa etuaan. Palvelujärjestelmän on varmistettava, että näille potilaille on saatavilla vaikuttavaa hoitoa potilaiden yksilöllistä tarvetta vastaavasti ja yksilölliseen hoitosuunnitelmaan perustuen. Resurssien riittävyys tulee myös tasapainottaa näiden menetelmien tarjoamisen kanssa.

rTMS- eikä tDCS-menetelmillä ole todettu olevan merkittäviä haittavaikutuksia aikuisten eikä lasten tai nuorten hoidossa, kun noudatetaan turvasuosituksia.

Potilaan rTMS- hoitjakson kustannukset riippuvat mm. hoitokertojen määrästä ja hoitoyksikön kustannuksista. Potilaan yhden hoitjakson kustannus on n. 3500 €. Hoito on kustannusvaikuttavaa vain silloin, kun hoidon yksikkökustannus on vähemmän kuin 100 €, mikä ei nykyisillä hoitokäytännöillä toteudu, vaan kustannus on vähintään 1,5-kertainen.

Suosituksesta ja sen valmistelumuistiosta (erillinen dokumentti) ilmenee tarkemmin mm. suosituksen tietopohja, sairauden kuvaus ja niissä on kuvattu tarkemmin suosituksen kohteena olevia menetelmiä sekä niiden vaikuttavuutta.

Tämä on tiivistelmä terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvosto Palkon hyväksymästä suosituksesta. Varsinaisen suosituksen ja sen taustamateriaalin löydät Palkon kotisivuilta [valmiiden suositusten sivulta](#).

Kotisivuilta löydät myös tiivistelmän [ruotsin](#)- ja [englanninkieliset](#) versiot.

Palko toimii sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä ja sen tehtävänä on antaa suosituksia terveydenhuollon menetelmien kuulumisesta julkisesti rahoitettuun terveydenhuoltoon. Lisätietoja terveydenhuollon palveluvalikoimasta voit lukea [Palkon kotisivuilta](#).

